

Οδηγός Εκπαιδευτικού

Digi tal Well being

2

Oversharing

Μοιράζομαι με προσοχή: Κατανόηση της υπερβολικής κοινοποίησης (oversharing) και της ψηφιακής συναίνεσης

Σύντομη Περιγραφή:

Οι μαθητές/τριες διερευνούν έννοιες σχετικά με την υπερβολική κοινοποίηση (oversharing) στο ευρύτερο πλαίσιο της ιδιωτικότητας. Επιπλέον, διερευνούν την ασφάλεια κοινοποίησης προσωπικών δεδομένων ή εικόνων στο διαδίκτυο και πώς μπορούν να θέτουν τα όριά τους με σεβασμό σε γονείς, φροντιστές, άλλα μέλη της οικογένειας και φίλους.

Απευθύνεται σε μαθητές/τριες:

- Ηλικία: 9 έως 12 ετών
- Τάξεις: Δ' έως ΣΤ' Δημοτικού, ελάχιστος αριθμός μαθητών/τριών 5 και μέγιστος 30
- Τύπος Σχολείου: Δημοτικό Σχολείο
- Επίπεδο Δυσκολίας: Χαμηλό προς Μέτριο
- Διάρκεια: 40 – 45 λεπτά

Γνωστικά Πεδία

- Διαχείριση δεδομένων
- Ψηφιακές ταυτότητες
- Ψηφιακός εγγραμματισμός

Προαπαιτούμενες Γνώσεις

- Βασική κατανόηση του διαδικτύου και των κοινωνικών μέσων
- Εμπειρία στη διαχείριση/καθοδήγηση ομάδων μικτών δυνατοτήτων στην τάξη

Μαθησιακοί Στόχοι & Δεξιότητες

Στόχοι:

- Να προσδιορίζουν τους κινδύνους που συνδέονται με την κοινοποίηση προσωπικών δεδομένων και περιεχομένου στο διαδίκτυο
- Να κατανοήσουν τα δικαιώματά τους και την σημασία της συναίνεσης
- Να αναπτύξουν στρατηγικές επικοινωνίας για την έκφραση των προσωπικών ορίων

Άλλες Δεξιότητες (Διεπιστημονικές):

- Κριτική σκέψη
- Ενσυναίσθηση
- Συνεργασία και επικοινωνία

Οδηγίες

Προετοιμασία

(π.χ. εγκατάσταση λογισμικού, εκτύπωση υλικών):

- Παράρτημα 1 - Εκτυπώσεις της ψηφιακής κάρτας συναίνεσης
- Παράρτημα 2 - Η ιστορία του Χάρη
- Παράρτημα 3 - OK to Share - “Συμφωνώ να κοινοποιηθεί”
- Πίνακας για ομαδικό καταιγισμό ιδεών
- Υλικά χειροτεχνίας, όπως χαρτί, στυλό και μπογιές.

Υλικό

Υλικό εξοπλισμού (Hardware):

- Προβολέας ή στιγμιότυπα οθόνης (screenshots) για παραδείγματα αναρτήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (αν και αυτά μπορούν επίσης να εκτυπωθούν εκ των προτέρων, εάν είναι απαραίτητο).

Λογισμικό (Software):

- Padlet ή παρόμοια πλατφόρμα για αλληλεπίδραση με τους μαθητές/τις μαθήτριες και πρόσβαση στο εκπαιδευτικό περιεχόμενο

Πρόσθετα υλικά:

- Εκτυπώσεις του Παραρτήματος 1 - Πρότυπο ψηφιακής κάρτας συναίνεσης
- Λευκός πίνακας ή πίνακας παρουσιάσεων (flip chart) για ομαδικό καταιγισμό ιδεών
- Υλικά όπως χαρτί, στυλό και μπογιές
- Παράρτημα 2 - Η ιστορία του Χάρη
- Παράρτημα 3 - OK to share “Συμφωνώ να κοινοποιηθεί”
- Φύλλο εργασίας με Πίνακα δύο στηλών για το “επιτρέπεται να κοινοποιηθεί” και “τι είναι ιδιωτικό”

Περιεχόμενο

(Βήματα και ενότητες)

Εισαγωγή

Καλωσόρισμα και πλαισίωση

(2 λεπτά)

“Καλημέρα σε όλους και όλες! Σήμερα θα συζητήσουμε για την κοινοποίηση και το μοίρασμα προσωπικών στοιχείων στο διαδίκτυο - τι μοιάζει να είναι εντάξει, τι μοιάζει ιδιωτικό και πώς να εκφράζεστε όταν κάτι δεν σας φαίνεται σωστό. Σκοπός μας είναι στο τέλος του μαθήματος να έχετε κατανοήσει τη σημασία της συναίνεσης και να έχετε δημιουργήσει τις δικές σας ψηφιακές κάρτες συναίνεσης που θα πάρετε μαζί σας στο σπίτι και θα χρησιμοποιήσετε στην καθημερινή σας ζωή.”

Θεωρητικό υπόβαθρο για εκπαιδευτικούς

Εξηγήστε στους μαθητές/τριες ότι υπάρχει μια λέξη-φράση σχετικά με το πότε και πόσο εμείς ή άλλοι μοιραζόμαστε ιστορίες, φωτογραφίες ή προσωπικές πληροφορίες για παιδιά στο διαδίκτυο και αυτή είναι η υπερβολική κοινοποίηση (oversharing). Αυτό είναι κάτι που κάνουν πολλοί ενήλικες, ενώ μελέτες καταδεικνύουν ότι περίπου 3 στους 4 θείους, θείες, γονείς και άλλοι φίλοι μοιράζονται πράγματα για τα παιδιά στο διαδίκτυο. Τις περισσότερες φορές αυτό γίνεται με καλή πρόθεση, επειδή είναι περήφανοι για τον/την φίλο/η τους, τα παιδιά και την οικογένειά τους, είτε για να καταγράψουν αναμνήσεις ή επειδή νοιάζονται, όπως για παράδειγμα όταν μοιράζονται στιγμιότυπα από γενέθλια ή μια ζωγραφιά.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι τα παιδιά έχουν δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και του δικαιώματος να συμμετέχουν στις αποφάσεις που τα αφορούν. Αυτό είναι γραμμένο σε ένα έγγραφο που ονομάζεται Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC).

Ένα από τα πιο σημαντικά ψηφιακά δικαιώματα είναι το δικαίωμα να ζητείται άδεια από το παιδί, το οποίο λέγεται συγκατάθεση/συναίνεση.

Αναφερόμενοι στη δραστηριότητα του ψηφιακού αποτυπώματος που προηγήθηκε, μπορείτε να συζητήσετε το παράδειγμα του γκλίτερ και το πώς αφήνουμε ένα «ίχνος» πίσω μας, δείχνοντας σε κάποιον που έχουμε πάει. Ακριβώς όπως αυτό, κάθε τι που αναρτάται στο διαδίκτυο αφήνει ένα σημάδι που μπορεί να είναι δύσκολο να σβηστεί, όπως το γκλίτερ ήταν δύσκολο να συλλεχθεί. Μπορεί να μοιραστεί, να αποθηκευτεί ή να χρησιμοποιηθεί με τρόπους που ποτέ δεν περιμέναμε.

Υλοποίηση

Η ιστορία-έκπληξη του Χάρη

(20 λεπτά)

“Θα ξεκινήσουμε με μια σύντομη ιστορία που ονομάζεται “Η φωτογραφική έκπληξη του Χάρη” (Παράρτημα 2). Καθώς τη διαβάζουμε, παρατηρήστε πώς αισθάνεται ο Χάρης και ποιες επιλογές κάνουν οι ενήλικες”.

Μπορείτε είτε να διανείμετε το Παράρτημα 2 εκτυπωμένο (Η ιστορία του Χάρη) είτε να τη μοιραστείτε στην οθόνη/προτζέκτορα της τάξης.

Ζητήστε από μαθητές/τριες που το επιθυμούν να διαβάσουν από μια παράγραφο ο καθένας/η καθεμιά, εναλλάσσοντας τους αναγνώστες μέχρι να τελειώσει η ιστορία.

Στο τέλος της ανάγνωσης, ρωτήστε την ομάδα ή αναρτήστε τις ερωτήσεις στην οθόνη:

1. Ποιος μπορεί να συνοψίσει τι συνέβη στον Χάρη σε αυτή την ιστορία;

Η σύντομη περίληψη περιλαμβάνει την ιστορία ενός παιδιού, το οποίο ξεκινάει τη μέρα του με πολύ καλή διάθεση, μέχρι που ανακαλύπτει ότι η μαμά του έχει αναδημοσιεύσει ένα παλιό βίντεο όπου χορεύει και πέφτει, μια στιγμή που το έφερε σε δύσκολη θέση. Αν και η μαμά το θεωρούσε αστείο και ακίνδυνο, το παιδί αισθάνεται ταπεινωμένο όταν οι συμμαθητές του στο σχολείο αρχίζουν να το πειράζουν γι' αυτό. Με την ενθάρρυνση μιας φίλης που είχε μια παρόμοια εμπειρία, το παιδί αποφασίζει να μιλήσει στη μαμά του και να εκφράσει πώς ένιωσε με την ανάρτηση αυτή. Η ιστορία τελειώνει με τη μαμά να ζητάει συγγνώμη και να συμφωνεί να ζητάει άδεια πριν δημοσιεύσει οτιδήποτε αφορά το παιδί στο μέλλον, δείχνοντας πώς οι ανοιχτές συζητήσεις για την ψηφιακή συναίνεση που γίνονται με σεβασμό, μπορούν να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη και την κατανόηση μέσα στις οικογένειες.

Τα βασικά σημεία στα οποία θα πρέπει να εστιάσετε με τους μαθητές/τριες περιλαμβάνουν:

- Το σκηνικό - Ο Χάρης φτάνει στο σχολείο ενθουσιασμένος για την ημέρα που ξεκινάει
- Η έκπληξη - Ένας συμμαθητής του βγάζει ένα τηλέφωνο/tablet και δείχνει σε όλους μια ανόητη/ντροπιαστική φωτογραφία του Χάρη
- Πώς βρέθηκε στο διαδίκτυο - η φωτογραφία αναρτήθηκε από τον γονέα ή τον κηδεμόνα του Χάρη χωρίς να ρωτήσει πρώτα τον ίδιο
- Τα άμεσα συναισθήματα του Χάρη - σύγχυση, αμηχανία, απογοήτευση, ίσως θυμός ή θλίψη, ξαφνικά δεν θέλει βρίσκεται στο σχολείο
- Το φαινόμενο μετάδοσης - επειδή είναι στο διαδίκτυο, πολλοί άνθρωποι μπορούν να δουν την εικόνα γρήγορα- ο Χάρης χάνει τον έλεγχο για το ποιος βλέπει την εικόνα
- Το βασικό θέμα - δεν είναι η ανοησία της ίδιας της φωτογραφίας αλλά η απώλεια της ιδιωτικής ζωής και του ελέγχου όταν το προσωπικό περιεχόμενο κοινοποιείται χωρίς άδεια.

2. Πώς νομίζετε ότι ένιωσε ο Χάρης εκείνη τη στιγμή;

Ενθαρρύνετε την εκδήλωση πολλαπλών συναισθημάτων (σύγχυση, αμηχανία, θυμός κ.λπ.). “Είναι φυσιολογικό να έχετε ανάμεικτα συναισθήματα”.

3. Έχει συμβεί ποτέ κάτι τέτοιο σε εσάς ή σε κάποιον/α γνωστό/ή σας;

Παραδείγματα προτροπών θα μπορούσαν να είναι:

- Έχει μοιραστεί ποτέ κάποιος/α μια φωτογραφία ή ένα βίντεό σας στο διαδίκτυο χωρίς να σας ρωτήσει πρώτα;
- Έχετε νιώσει ποτέ αμήχανα από κάτι που δημοσίευσε ένα μέλος της οικογένειας ή ένας φίλος/μία φίλη για εσάς;
- Μπορείτε να σκεφτείτε μια φορά που μια φωτογραφία ή μια ανάρτηση που θεωρήσατε αστεία έκανε κάποιον/α άλλον/η να νιώσει άβολα;
- Έχετε ζητήσει ποτέ από κάποιον/α να σας διαγράψει ή να σας κάνει untag από κάτι; Πώς ανταποκρίθηκε;
- Έχετε ποστάρει ποτέ κάτι για κάποιον/α άλλον/η - έναν αδελφό/μία αδελφή, έναν φίλο/μία φίλη - και δεν τον ρωτήσατε πρώτα;

Αν κανείς δεν θέλει να μοιραστεί κάτι στην παραπάνω ερώτηση, μοιραστείτε μια σύντομη προσωπική ιστορία για να ξεκινήσετε την συζήτηση.

Παράδειγμα 1: Ξέρετε, κάτι τέτοιο συνέβη και σε μένα. Πριν από μερικά χρόνια, ένας φίλος μου δημοσίευσε μια αστεία φωτογραφία μου από ένα πάρτι. Είχα κέικ στο πρόσωπό μου και έκανα μια πολύ ανόητη έκφραση - σίγουρα δεν ήταν η καλύτερή μου εμφάνιση! Δεν ήξερα καν ότι την είχαν δημοσιεύσει, μέχρι που κάποιος άλλος με έκανε tag. Πολλοί άνθρωποι γέλασαν, αλλά εγώ δεν ένιωθα πολύ άνετα. Δεν είχα επιλέξει να δημοσιοποιήσουν αυτή τη στιγμή. Δεν ήμουν θυμωμένη, αλλά ένιωθα λίγο αμήχανα. Έτσι, έστειλα μήνυμα στον φίλο μου και του είπα ότι θα ήθελα να με είχε ρωτήσει πρώτα. Έμεινε έκπληκτος. Νόμιζε ότι ήταν απλώς μια αστεία ανάμνηση, αλλά με άκουσε και την κατέβασε. Από τότε, φροντίζουμε και οι δύο να ρωτάμε τον άλλον πριν δημοσιεύσουμε οτιδήποτε σχετικό με αυτόν. Αυτό βοήθησε τη φιλία μας να στηριχτεί περισσότερο στον σεβασμό και την αλληλοκατανόηση.

Παράδειγμα 2: Εμφανιζόμουν σε ένα βίντεο που κάποιος τράβηξε κατά τη διάρκεια μιας εκδήλωσης στο πλαίσιο της δουλειάς. Δεν κατάλαβα ότι με έπαιρνε η κάμερα και έκανα μια περίεργη γκριμάτσα, ενώ προσπαθούσα να φτιάξω τον προβολέα! Αργότερα εκείνη την ημέρα, το βίντεο αναρτήθηκε στο διαδίκτυο και μερικοί άνθρωποι άρχισαν να αστειούνται γι' αυτό. Παρόλο που δεν είχαν κακή πρόθεση, ένιωσα λίγο αμήχανα. Δεν μου άρεσε η εμφάνισή μου και δεν ήξερα ότι επρόκειτο να κοινοποιηθεί.

Μίλησα στο άτομο που το δημοσίευσε και του είπα: «Ει, ξέρω ότι ήταν για πλάκα, αλλά ένιωσα λίγο αμήχανα που συμμετείχα σε αυτό το βίντεο χωρίς να το ξέρω». Με κατάλαβε αμέσως και προσφέρθηκε να αφαιρέσει το κλιπάκι αυτό από το βίντεο, πράγμα που με έκανε να αισθανθώ πολύ καλύτερα. Μου θύμισε ότι ακόμα και οι ενήλικες πρέπει να κάνουν συζητήσεις πριν μοιραστούν πράγματα στο διαδίκτυο και ότι είναι εντάξει να μιλήσεις αν κάτι δεν σου φαίνεται σωστό.

Σημείωση: Παρακαλείσθε να διασφαλίζετε πάντα την ασφαλή αποκάλυψη γεγονότων και εμπειριών, χωρίς να προκληθεί βλάβη στους συμμετέχοντες.

4. Γιατί μπορεί ένας γονέας, μέλος της οικογένειας ή φίλος να πιστεύει ότι είναι εντάξει να δημοσιεύσει αυτού του είδους τη φωτογραφία;

Πιθανές απαντήσεις περιλαμβάνουν:

- Συναισθηματικοί λόγοι (ιδίως οι γονείς). Θέλουν να απαθανατίσουν μια ανάμνηση- γενέθλια, ένα ορόσημο, μια αστεία στιγμή και να τη μοιραστούν με τους φίλους ή την οικογένειά τους. Νιώθουν περηφάνεια ή αγάπη και η ανάρτηση είναι ένας τρόπος να την εκφράσουν. Πιστεύουν ότι είναι ακίνδυνο και μπορεί να μην κατανοούν τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των ψηφιακών αποτυπωμάτων.
- Χιούμορ ή κοινωνική σύνδεση. Οι φίλοι μπορεί να δημοσιεύσουν κάτι αστείο ή ντροπιαστικό (όπως ένα κακό κούρεμα ή μια πτώση) νομίζοντας ότι πρόκειται απλώς για ένα αστείο. Μπορεί να θέλουν να αποσπάσουν likes ή προσοχή, χρησιμοποιώντας τη στιγμή σας για διασκέδαση ή για να γελάσουν οι άλλοι. Δεν το σκέφτηκαν καλά (ή δεν κατανοούν τους κινδύνους για την προστασία της ιδιωτικότητας). Μπορεί να μην έχουν συνειδητοποιήσει ότι θα νιώθατε άβολα με αυτό. Μπορεί να μην ρωτήσουν πρώτα, θεωρώντας ότι δεν είναι κάτι σημαντικό. Ορισμένοι ενήλικες εξακολουθούν να μην κατανοούν πλήρως πώς διαδίδεται ή πόσο μπορεί να διαρκέσει το διαδικτυακό περιεχόμενο.
- Για να ζητήσουν συμβουλές ή βοήθεια. Μερικές φορές οι γονείς δημοσιεύουν λεπτομέρειες για εσάς όταν ζητούν βοήθεια, χωρίς να συνειδητοποιούν πόσο εκτεθειμένοι μπορεί να σας κάνουν να αισθανθείτε. Οι φίλοι μπορεί να μοιραστούν κάτι που μοιάζει προσωπικό για να αντλήσουν απόψεις ή υποστήριξη χωρίς να σκεφτούν τη συγκατάθεσή σας.
- Για να υποστηρίξουν έναν σκοπό ή να ευαισθητοποιήσουν. Μερικοί άνθρωποι δημοσιεύουν προσωπικές ιστορίες για να ευαισθητοποιήσουν για έναν σκοπό (π.χ. την υγεία) χωρίς πάντα να σκέφτονται το δικαίωμά σας στην ιδιωτικότητα. Αυτό μπορεί να είναι ισχυρό αλλά και επικίνδυνο αν δεν γίνεται με τη δική σας συγκατάθεση.

Αν ο χρόνος το επιτρέπει, μπορείτε να κάνετε μια συζήτηση για την ψηφιακή ενσυναίσθηση και τον σεβασμό. Υπενθυμίστε στους/στις μαθητές/τριές σας ότι η συναίνεση έχει σημασία, ακόμη και από ανθρώπους που εμπιστεύεστε. Επειδή κάτι φαίνεται μικρό ή αστείο σε ένα άτομο δεν σημαίνει ότι είναι εντάξει για κάποιο άλλο. Η υπερβολική κοινοποίηση (oversharing) συμβαίνει συχνά όχι από σκληρότητα, αλλά από παρεξήγηση ή κεκτημένη ταχύτητα.

“Συμφωνώ να κοινοποιηθεί ή όχι” (15 λεπτά)

Χωρίστε την τάξη σε ζευγάρια μαθητών/τριών και μοιραστείτε το Παράρτημα 3-OK to share “Συμφωνώ να κοινοποιηθεί” που απαριθμεί εννέα αντικείμενα.

‘Με το ζευγάρι σας, αποφασίστε ποια αντικείμενα είναι OK να κοινοποιηθούν στο διαδίκτυο και ποια είναι ιδιωτικά. Γράψτε OK ή Ιδιωτικό δίπλα στο καθένα. Αν δεν είστε σίγουροι/ες για κάποιο ή αν πιστεύετε ότι μερικές φορές είναι OK και άλλες όχι, μπορείτε να γράψετε ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ.

Αφήστε 5 λεπτά να περάσουν.

Είτε στην οθόνη είτε στον πίνακα, σχεδιάστε τρεις στήλες

Ρωτήστε τους/τις μαθητές/τριες:

“Ποιο στοιχείο χαρακτηρίσατε ως OK να κοινοποιηθεί;”

Εδώ περιλαμβάνονται στοιχεία που είναι ασφαλή να κοινοποιηθούν δημόσια, αλλά πάντα σκεφτόμαστε πριν κάνουμε οποιαδήποτε ανάρτηση, π.χ.:

- Μια ζωγραφιά που έκανα στο μάθημα των καλλιτεχνικών - πρόκειται για τη δική σας δημιουργική εργασία και δεν αποκαλύπτει προσωπικά ή ιδιωτικά στοιχεία
- Μια φωτογραφία του αγαπημένου μου συγκροτήματος σε μια συναυλία - πρόκειται για ένα δημόσιο γεγονός και δεν μοιράζετε προσωπικές πληροφορίες για τον εαυτό σας

“Ποιο στοιχείο πήγε στην κατηγορία Ιδιωτικό;”

Εδώ περιλαμβάνονται στοιχεία που δεν πρέπει να κοινοποιούνται χωρίς άδεια και είναι γενικά επισφαλής να δημοσιεύονται στο διαδίκτυο, π.χ.:

- Η ημερομηνία γέννησής μου - η ημερομηνία αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να μαντέψουν κωδικούς πρόσβασης ή να κλέψουν την ταυτότητά σας
- Η διεύθυνσή μου - η διεύθυνσή σας είναι πολύ προσωπική, επειδή λέει στους ανθρώπους πού μένετε

‘Ποιο στοιχείο πήγε στην κατηγορία ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ;’

Εδώ περιλαμβάνονται στοιχεία που θα μπορούσαν να είναι εντάξει σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά θα πρέπει να το σκεφτείτε προσεκτικά και συχνά να πάρετε άδεια πριν την ανάρτηση, π.χ.:

- Μια φωτογραφία του κατοικίδιου ζώου - αν δεν υπάρχει κάτι ιδιωτικό, όπως ο αριθμός του σπιτιού σας ή το σήμα του σχολείου σας στο φόντο, είναι συνήθως εντάξει. Αλλά πάντα να ελέγχετε με την οικογένειά σας πριν τη δημοσίευση
- Μια φωτογραφία στην παραλία με το μαγικό - ακόμη και αν πρόκειται για μια διασκεδαστική ανάμνηση, αυτός ο τύπος φωτογραφίας μπορεί να είναι πολύ προσωπικός. Είναι καλύτερο να μην την δημοσιεύσετε ή να τη μοιραστείτε μόνο με άτομα που εμπιστεύεστε
- Μια φωτογραφία του νέου αυτοκινήτου της οικογένειάς μας - εξαρτάται. Αν η πινακίδα ή η τοποθεσία είναι ορατή, είναι προσωπική. Αν όχι, μπορεί να είναι εντάξει, αλλά πάντα να ελέγχετε με την οικογένειά σας πριν τη δημοσίευση
- Μια ομαδική φωτογραφία με τους/τις 3 καλύτερους/ες φίλους/ες - εξαρτάται από το αν όλοι/ες είναι ευχαριστημένοι με την κοινοποίησή της. Θα πρέπει να ρωτήσετε κάθε άτομο στη φωτογραφία και να βεβαιωθείτε ότι κανείς δεν αισθάνεται άβολα

‘Βλέπουμε πως δεν είναι πάντα ξεκάθαρα ναι ή όχι. Μπορεί να εξαρτάται από την κατάσταση - ποιος θα τη δει, πού θα αναρτηθεί και πώς αισθάνεστε εσείς. Γι’ αυτό κάνουμε μια παύση και σκεφτόμαστε πρώτα, γιατί αυτό που είναι εντάξει τη μία φορά μπορεί να μην είναι εντάξει την επόμενη και αυτό μπορεί να αλλάξει από άτομο σε άτομο”.

Συμπεράσματα και μελλοντικές προοπτικές:

Ανακεφαλαίωση και ψηφιακές κάρτες συγκατάθεσης (8 λεπτά)

Ανακεφαλαιώστε ότι τα συναισθήματα έχουν σημασία όταν πρόκειται για την διαδικτυακή παρουσία και ότι είναι σωστό να θέτετε όρια.

Μοιράστε τις μικρές κάρτες ψηφιακής συναίνεσης.

«Προσθέστε ένα μήνυμα που θα θέλατε να θυμούνται οι γονείς, οι συγγενείς ή οι φίλοι όπως: Ρωτήστε με πρώτα, παρακαλώ!».

Διακοσμήστε με αυτοκόλλητα ή emojis αν χρησιμοποιείτε το Padlet.

Παρέχετε χαρτόνι, μαρκαδόρους, αυτοκόλλητα.

“Τα συναισθήματα έχουν σημασία όταν πρόκειται για την διαδικτυακή παρουσία και είναι σωστό να θέτετε όρια. Έχετε ψηφιακά δικαιώματα, ακόμη και ως ανήλικοι/ες και δικαιούστε να ακούγεστε. Συζητήστε με ενήλικες και φίλους που εμπιστεύεστε για το τι είναι εντάξει να δημοσιεύεται και τι όχι”.

Τέλος, ενθαρρύνετε τα παιδιά μοιραστούν τις κάρτες τους στο σπίτι και να κάνουν ανοιχτές συζητήσεις σχετικά με τη συναίνεση για τη διαδικτυακή κοινοποίηση με τους φίλους, την οικογένεια και τα αδέρφια τους.

Επεκτάσεις ή διαφοροποίηση / Περαιτέρω ιδέες:

Για προχωρημένους μαθητές/τριες μπορεί να είναι χρήσιμο να δείξετε πώς λειτουργούν οι ρυθμίσεις απορρήτου σε μια πλατφόρμα όπως το YouTube Kids ή μια εφαρμογή εκμάθησης.

Ως επέκταση του μαθήματος θα μπορούσατε, ως τάξη, να σχεδιάσετε μια αφίσα ψηφιακής συναίνεσης και να την αναρτήσετε στο διάδρομο του σχολείου με υπενθυμίσεις σχετικά με τη συναίνεση και το σεβασμό στο διαδίκτυο.

Πρόσθετες πηγές

- Ιστοσελίδα του [Digital Wellness Lab](#), ενός μη κερδοσκοπικού ερευνητικού κέντρου που επικεντρώνεται στην ασφάλεια στο διαδίκτυο
- [Άρθρο της UNICEF](#) για το sharenting που παρέχει συμβουλές για τους γονείς.
- Υλικό για γονείς από το [Internet Matters](#)
- Plunkett, L. (2020). To stop sharenting & other children’s privacy harms, start playing: A blueprint for a new Protecting the Private Lives of Adolescents and Youth (PPLAY) act. Seton Hall Legis. J., 44, 457.
- Steinberg, S. B. (2016). Sharenting: Children’s privacy in the age of social media. Emory Lj, 66, 839.

Παράρτημα 1 - Εκτυπώσεις της ψηφιακής κάρτας συναίνεσης

Η κάρτα ψηφιακής συγκατάθεσής μου

Πριν μοιραστείτε κάτι για μένα...

- ☐ Ρωτήστε με πρώτα
- ☐ Δείξτε μου πριν δημοσιεύσετε
- ☐ Επιτρέψτε μου να πω ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Το μήνυμά μου προς εσάς:

Σας ευχαριστώ που σεβαστήκατε τα συναισθήματά ΜΟΥ!

Η κάρτα ψηφιακής συγκατάθεσής μου

Πριν μοιραστείτε κάτι για μένα...

- ☐ Ρωτήστε με πρώτα
- ☐ Δείξτε μου πριν δημοσιεύσετε
- ☐ Επιτρέψτε μου να πω ΝΑΙ ή ΟΧΙ

Το μήνυμά μου προς εσάς:

Σας ευχαριστώ που σεβαστήκατε τα συναισθήματά ΜΟΥ!

Παράρτημα 2 - Η ιστορία του Χάρη

Το απρόσμενο βίντεο του Χάρη – σενάριο ιστορίας

Ο Χάρης είχε ένα πολύ ωραίο πρωινό.

Είχε ξυπνήσει πριν το ξυπνητήρι του, είχε φάει τα αγαπημένα του δημητριακά και είχε βρει και τις δύο ασορτί κάλτσες — μια σπάνια νίκη. Ήταν Παρασκευή, που σήμαινε μάθημα καλλιτεχνικών και ο Χάρης ανυπομονούσε να τελειώσει το σχέδιο με τον δράκο στο οποίο δούλευε όλη την εβδομάδα.

Καθώς ο Χάρης έκλεινε το φερμουάρ του σακιδίου του, άκουσε τη μαμά του να γελάει στην κουζίνα. «Πρέπει να το δεις αυτό!» είπε στον μικρότερο αδερφό του Χάρη, τον Λουκά, ο οποίος είχε ήδη ξεκαρδιστεί στα γέλια.

Γεμάτος περιέργεια, ο Χάρης έριξε μια ματιά στο δωμάτιο. Η μαμά του κρατούσε το τηλέφωνό της, δείχνοντας στον Λουκά ένα βίντεο. «Θυμάσαι αυτό; Όταν ο Χάρης προσπάθησε να αντιγράψει αυτόν τον χορό από εκείνη την ταινία και γλίστρησε στο πάτωμα της κουζίνας;»

Το στομάχι του Χάρη ένωθε περίεργα. Όχι αυτό το βίντεο. Αυτό που χόρευε με τις κάλτσες του και σκόνταψε πάνω στο παιχνίδι του σκύλου; Αυτό που τα μαλλιά του ήταν ανακατεμένα και φορούσε παλιές πιτζάμες;

«Περίμενε... πού το βρήκες αυτό;» ρώτησε ο Χάρης, μπαίνοντας στο δωμάτιο.

«Ω, μου ήρθε στο μυαλό», είπε η μαμά του γελώντας. «Το δημοσίευσα πέρυσι, θυμάσαι; Είναι ξεκαρδιστικό. Το μοιράστηκα ξανά σήμερα το πρωί — η θεία Τάνια είχε ήδη σχολιάσει «μελλοντικό αστέρι του TikTok!»»

Ο Χάρης ένιωθε ένα παράξενο μείγμα συναισθημάτων έκπληξης, τα μάγουλά του έγιναν κόκκινα και ζεστά, και... κάτι άλλο που δεν ήταν σίγουρος πώς μπορούσε να εξηγήσει. Ντροπή;

«Το ξαναδημοσίευες;» ρώτησε.

«Φυσικά!» απάντησε. «Είναι ακίνδυνο — είναι απλώς αστείο!»

Ο Χάρης δεν ένιωθε ότι ήταν αστείο. Όχι πια.

Παράρτημα 2 - Η ιστορία του Χάρη

Στο σχολείο, τα πράγματα χειροτέρεψαν. Καθώς ο Χάρης έβαζε τα βιβλία του στο ντουλάπι του, κάποιος από την τάξη του — ο Ζαχαρίας — πέρασε και χαμογέλασε πονηρά. «Ωραίες χορευτικές κινήσεις, Χάρη», είπε. «Ηθελες να προσγειωθείς με τα μούτρα;» Ο Χάρης ανοιγόκλεισε τα μάτια του. «Για τι πράγμα μιλάς;»

Ο Ζαχαρίας σήκωσε το τηλέφωνό του. Να το, το βίντεο έπαιζε στην οθόνη του! «Είναι παντού στο Ίνσταγκραμ. Μου το έδειξε η μαμά μου. Είπε ότι έμοιαζες με μωρό πιγκουίνο.»

Τότε ήταν που το συνειδητοποίησε πραγματικά. Δεν το είχε δει μόνο η οικογένειά του. Δεν ήταν καν μόνο οι γνωστοί της μαμάς του. Ήταν οι συμμαθητές του. Το σχολείο του. Ίσως και εντελώς άγνωστοι.

Μέχρι το μεσημέρι, ο Χάρης ένιωθε ότι ήθελε να εξαφανιστεί. Κάθισε στο συνηθισμένο του τραπέζι, αλλά δεν άγγιξε το μεσημεριανό του. Αυτό το πρόσεξε η καλύτερή του φίλη η Αλίνα.

«Γεια», είπε με σιγανή φωνή η Αλίνα. «Είσαι καλά;» Ο Χάρης έγνεψε αργά και μετά κούνησε το κεφάλι του. «Η μαμά μου, δημοσίευσε αυτό το βίντεο με εμένα να χορεύω. Από πέρυσι. Είναι παντού τώρα. Το είδαν όλοι στο σχολείο. Δεν ήξερα καν ότι ήταν online.»

Η Αλίνα συνοφρυώθηκε. «Αυτό είναι το χειρότερο. Ο μπαμπάς μου κάποτε δημοσίευσε μια φωτογραφία μου με σπαγγέτι σε όλο μου το πρόσωπο. Ήμουν τεσσάρων! Του ζήτησα να την κατεβάσει όταν μεγαλώσω. Δεν είναι δίκαιο όταν δημοσιεύουν πράγματα χωρίς να με ρωτήσουν.»

Ο Χάρης σήκωσε το βλέμμα του. «Και τι είπες;»

«Δεν το κατάλαβε στην αρχή», παραδέχτηκε η Αλίνα. «Το βρήκε χαριτωμένο. Αλλά του είπα πώς με έκανε να νιώθω. Και πραγματικά άκουσε.»

Ο Χάρης αναστέναξε. «Δεν θέλω να μπλέξω σε μπελάδες... αλλά εύχομαι να με είχε ρωτήσει πρώτα. Δεν πρόλαβα καν να πω όχι.»

Η Αλίνα έγνεψε καταφατικά. «Ίσως αυτό να της πεις. Δεν είσαι θυμωμένος... απλά θέλεις να σε ρωτήσει την επόμενη φορά.»

Ο Χάρης χαμογέλασε ελαφρά. Αυτό ακούγεται σωστό. Όχι θυμωμένος. Απλώς ειλικρινής.

Παράρτημα 2 - Η ιστορία του Χάρη

Εκείνο το βράδυ, ο Χάρης μπήκε στην κουζίνα ενώ η μαμά του έκανε scroll στο τηλέφωνό της.

«Μαμά;»

«Χμμ;» σήκωσε το βλέμμα της.

«Για εκείνο το βίντεο... δεν ήξερα ότι το είχες ξαναδημοσιεύσει. Με ντρόπιασε λίγο στο σχολείο. Το είδαν όλοι. Μακάρι να με είχες ρωτήσει πρώτα.»

Τα μάτια της άνοιξαν διάπλατα. «Ω, Χάρη... δεν το σκέφτηκα αυτό. Απλώς θυμήθηκα πόσο αστείο ήταν. Δεν ήθελα να σε αναστατώσω.»

«Το ξέρω», είπε ο Χάρης, «αλλά θα ήθελα πολύ να εκφράζω τη γνώμη μου για πράγματα πριν δημοσιευτούν. Μερικές φορές δεν είναι απλώς αστεία. Είναι... προσωπικά.»

Σταμάτησε για λίγο και μετά έγνεψε καταφατικά. «Έχεις δίκιο. Έπρεπε να ρωτήσω. Από εδώ και στο εξής, θα σε ρωτάω πρώτα, εντάξει;»

«Εντάξει», είπε ο Χάρης, νιώθοντας πιο ανάλαφρος. Και έτσι απλά, μια μικρή συζήτηση έκανε μεγάλη διαφορά.

Θέματα συζήτησης:

- Πώς ένιωθε ο Χάρης καθώς η ιστορία εξελισσόταν;
- Γιατί πιστεύετε ότι η μαμά του Χάρη δημοσίευσε το βίντεο;
- Τι άλλαξε αφού ο Χάρης μίλησε;
- Είχατε ποτέ παρόμοια εμπειρία;
- Τι μαθαίνουμε σχετικά με το να ρωτάμε πριν τις δημοσιεύσεις;

Παράρτημα 3 - OK to share “Συμφωνώ να κοινοποιηθεί”**Συμφωνώ να κοινοποιηθεί - OK to share; Φυλλάδιο δραστηριότητας**

Ένα σχέδιο που έκανα στο μάθημα καλλιτεχνικών μου	Η ημερομηνία γέννησής μου	Μια φωτογραφία του κατοικίδιου σκύλου μου
Μια φωτογραφία μου στην παραλία με το μαγικό μου	Μια φωτογραφία της αγαπημένης μου μπάντας σε μια συναυλία	Φωτογραφία του νέου αυτοκινήτου της οικογένειάς μας
Μια ομαδική φωτογραφία μου με τους/τις 3 καλύτερους/ες φίλους/ες μου	Η διεύθυνσή μου	Μια φωτογραφία μου ως μωρό όταν γεννήθηκα